19

- Title – बौद्ध साहित्य
- Accession No – Title –
- Accession No –
- Folio No/ Pages – ५–21
- Lines-
- Size
- Substance Paper –
- Script Devanagari ✓
- Language – संस्कृत
- Period –
- Beginning – पन्धकत्वं जन्मान्धा:
- End –
- Colophon-
- Illustrations -
- Source -
- Subject - जातक अलंकार
- Revisor -
- Author -

1. Remarks- अपूर्ण

M.2a

जा.ले.
४

4-21

श्री

(1)

दन्धकांतं जन्मांधाःसार्कशुक्रस्तनुसदनपतिःस्यात्तदानीमनुच्चः
एवंतातांतनुजांवासुतनुर्निजगृहस्थोनायास्थितास्त्वेदादेशंपत
त्रतेषांप्रवरमितयुतैरन्धकंतंतदानी ६ म्रान्तस्यानेशभौ
मौच्चपरिपुनिधनस्थागौबुधुहीनःस्वदेत्रेसौम्यदृष्टेसदृजम
वनयेमानवास्याच्चतहान् केंद्रस्येवुंधुसौखंशुभविहगायु
तेस्याददभ्रंनराणांपापैस्त्वेदन्याततंदनुनिजिघ्रियाशेय
मित्यंसमस्तांपातालेशःस्वराशौशुभखचरयुतौमागपना
येनपुत्तःसामंतःस्यात्ततस्त्वेस्तुरपतिगुरुणवाहनेशस्तत
स्थःसंदृष्टोराज्यस्तदनुनिवृहिवकाधीशयोत्तमसंस्थायानप
संपनराणांनिवहमभिमतंवाहनानंप्रदत्तेस्वक्षेत्रेतुर्ये

स्यान्नूनं पुण्यशीली सकलजनमताः सर्वसंपन्निधानं ज्ञानी मंत्री
चन्द्रस्फुरुचिरनयनो मानवो मानवानाम् २ लग्ने क्रूरे प्रया
ते खलखचरगृहे लग्ननाथे रवौ हि क्रूरांतस्थानसंस्था वयदि
नपतिशशिनाथयोर्हीनपापी मसेः पुत्रस्य पृष्ठादुदयमधिगा
तस्येंद्रजस्येमनसी स्यादन्धो दुष्टकर्म्मा परभवनरतपू
रुषः क्षीणकायः ४ कोशाधीशः स्वराशौ सुरगुरुसहितः स
र्वसंपत्प्रदास्यात् केंद्रे वा पत्रिके चिद्भवति हि मनुजः क्लेश
भाग्द्रव्यहीनः स्वांतेशौ चत्रिकेस्थौ कवित्तनयपुतौ स्यात्तदा
नेत्रहीनास्वंकः पापेनयुतौ धनभवनगताः शुक्रपुत्रौ नेत्र
हीनः ५ शुक्रः सेंदु खिकस्थो जनुषि निशि नरः प्रान्धया

जा.लं.

५ प२

त्तामंदं न रात्मेशमथ यदि विहगाःस्वर्न्नगो दोष हृत्स्यात् ११ वाक्स्था
नेशोभरुचोर्व्यरिपुविलिपस्थानगो वागविहीनस्त्वेवंपित्रादिभा
नोपतय इह युतामूकतास्याञ्च तेषाम् वागीशास्तपंचमेस्यास्त्रि
कभुवनेगताःपुत्रधर्मोगनाथारंघ्रे दृष्कांतिमस्यायदिज
नुविन्नलोमात्मजानामभावाः १२ किंचित्कालंविलंवाम्बु
भरवगमसहितास्तेयदास्युस्तदानीमेचंनोचेत्तणांवाकुलवि
रतिकराश्वायदेवेंद्रपूज्यात् क्रूरस्त्रेत्पंचमस्याःसुतभव
नगातःस्यात्तदापत्यहीनःछायापुत्रःस्वगेहेयदिभवति
सुतेसन्नरेकस्तदानीं १३ कुंभेचेतंचपुत्रस्तदनुचनक
रेनंदयेप्यात्मजाःस्युस्त्रिसोभौमःसुतानां नतीयमथ

जातकालंकारः

नाथेस्तनुपतिसहितःस्यादकस्मादूदृष्टिः सोहृद्दैवासहृद्भिःस्त।
दितरगृहगाश्चेद्गृहालभ्ययोगाः यावंताःपापखेटाःघनदेश
मगृहेप्राप्तये १२ श्चेत्रिकस्थायुक्तास्तावत्प्रमाणेज्वलनवश
गताःक्लेशदास्वर्गगृहानुः ९ यावंतोवाहनस्याशुभविरुगा।
दृशोगोचरोनोभवेयुस्तावंतोवाविनाशाःपरमगुणेव
तोवाहनानांनराणांस्युःक्रूराःपश्यंतियानंव्ययनिधनगा।
ताश्चेत्तदातद्देवप्राप्तैश्यमेषांखलप्रभुभकरणंशांतिकं
वाहनानाम् १० विद्यास्थानाधियोवाबुधगुरुसहितश्चेत्त्रिके
वर्त्तमानोविद्याहीनोनरःस्यादथनवमनिजर्क्षेत्र्यंकेंद्रेषतद्या
न बालत्वेवृद्धतावायदिगगनसदांजन्मकालेतदास्यात्

जा.लं.
६
न२
३रे के
तु रा हाप

पापयुक्ते तनौ निर्धने गते नुःशरीरे व्रणास्युण्णादेश्यं त्रित
नेत्रीजनकस्त तव धूवं धमित्रादिकानां इत्यंत स्पष्टं नगामी
शिरसि दिनेमशिस्था नवे शीर्मोनुः कंठे भूमि सूनू जो हृदि श
शीतनू येषां केंति नाभिमले १७ नेत्रे पृष्ठे च भौम कोदि नकरत
नुयः स्यात्पदे चेत्केतुर्वा सिंहिकेयस्तदनुतनपति भौमविंदे नेत्र
संस्थः स्वभ्यामालोकितास्सन्भवति हि कतचित् स्थानगो वास्तदा
नी नेत्रे रोगीनरस्यात्स्ववरमितियुते हैरिकेत्येयमेवं १८ व
हे शेलग्नयाते भवति हि मनुजो वैरिहंजा धनस्येः पुत्रजाता थो
तितुछः सहिजन्मे वनगेमामदुःखाकरः स्यात् नाभिस्थो नेव
रोगी तनौ निर्धनपति शत्रुभावस्थितो ना नेत्रे वामेतरे स्या

सतारायकारोह्लिणीपोइत्यंकाव्याःशशांकोधनुर्बिचगरा
णाकैवलेनैवपुत्रायंचसूःकेतुराह्लोक्रियेवबमवनेक
केरैन्योविलंवः १४ पापावावासवेज्याःपंचमेचाष्टमेवा
शीतांशुःसंततेःस्यात्वगुणाः ३ नितसमानलाएवंप्रबंधः
यावंतापापरवेटास्तनयाःस्यातःसौम्यदृष्याहियुक्तास्ता
वद्वर्षप्रमाणोनियततिह्लमवेसंततेर्वोविलंबाः १५ त
त्नाप्तिर्धर्मद्रष्टास्तदनुतुधर्केवीशंकरास्याभिषेकास्त्व
दस्वेतदेवविदशपतिगुरुमैत्रयंत्रौषधीनाम सिद्धा
मंदौरसैष्यापदिशिखितमहीनववंशेशापूज्याकायामा
योजरीत्याबुधगुरुनवपाःक्षिप्रमेवात्रसिद्धिः १६ षष्टेशो

श्रीचंद्रसि

दनपतौसिंहिकापुत्रयुक्ते किंवासंतोमस्युयुक्ते परगृहे वसतिनीच।
वृत्तिर्नरः स्यात् २२ यांवंतोवाविहंगाभदंनेसदनगास्वत्रिजाधी
शहष्टास्तावंतोनुविवाहास्तथस्मतिमत्तास्तेयमित्यंकुटंवैःका
यौहोरागमस्रोरध्रिकवलवतांखेचराणांहियोगाद्दादेस्पत
त्रवीर्यैर्विविधुकुंभवामंगौदिकंसैलसंख्यम् २३ केंद्रस्था।
वात्रिकोणेयदिखलुगृहिणीकारकाख्यानभोगाःकामार्थे
पुनिजदैपरिणयनविधिःस्यात्तदानीनुरेकजयोधीशः।
ऊढंवोधिपतिरपियुतस्थांभकेगादिताखेयर्वद्भिःदृष्टयुक्तो
नियतमिहमवेत्तावतीनांविरामाः २४ लग्नस्येशसमस्तो
दिनमणितनयेकामगेवार्कमंदौहूनेचंद्रेनमस्येनचपदि
गुरुणालोकतेनोप्रसूते हश्येत्र्मित्रमंदोद्दविसितिविरि

दस्ररकुलेगुरुःसूर्यजेक्षितःधीरोगी १९ दंतादंतच्छदे वाकुम
दपतिरिपुःसंस्थः षष्ठभावे केतुर्वा लग्ननाथः कुजबुधगेहे
नेसंस्थितःकायिरहःस्तैर्नत्वर्थिनावाभवतिजन्तुविचेदासना
घेसरोगीस्तोभूमिसूर्यपुत्रौयदिरिपुगृहगौतद्वास्याद्
दोर्नुः २ प्रालेयांशौरिपुस्थेखलैर्भवतिनमानवोरोगवा
स्यात्क्रूरैर्निःपीडितश्चेत्तनुसदगतौशीतरश्मिस्तदानीं क्रूरे
केंद्रालयस्थेयदिशुभविहगौनेक्षितेरोगवान्स्यात् तस्मिन्का
मालयस्थेकुजगुरुःकविभिर्नेक्षितेतद्वदेव २२ पुंलग्नेस्व
तुंगेरिपुभवनयतौवीक्षितौसन्नभौमौरंगोन्नंनराणांभरि
जनवशतःस्याद्दोर्दुरुपःरिष्फस्थानेस्थितश्चेद्दरिस

र्त्तिशेषव्रजति वलियुतौ तौ यदा तज्जयाब्धिम् सुकेतोर्दोलिकापास्त
नुपविष्टयुतौ वाहनस्थाननाथौ म्लेच्छौ दंतावलेन्द्रे रथगतुरगसहि
ताः साज्जयोगं घवाहैः २८ भाग्येशो म्लेच्छवर्त्ती सुरपतिरुदयेलग्न
लोकितो भूमिवंश्या लग्नस्थो वीर्यहीने शोनवमपतिरूभौ पश्य तस्मि
न्नवगोहे स्ववीर्याधिकस्य दृष्टा मनुज इह तदा संपदा वाहनेशो
रंध्रस्थानेऽस्थितास्मिन्व्रजति मनुजो भाग्यराशिस्वभावं २९ ही
नानां वाहनानां तदनुपचलतौ प्राप्तिरेवं नराणां स्तेयाह
रामन्मतेरथनवर्मपतौ लाभगे राज्यवंघः दीर्घायुःधर्म।
शीलास्तदानुधने बंधुवीर्यहीने शास्त्रगेहे धर्मेशो लग्न
वर्त्ती जनुषि यदि गजस्वामिसिंहासनाम् ३० सोगा।

६ जलराशि मं श

ऐस्ते बुधे नीचिते नोस्तूते हेखे जलर्क्षे यदि कुजरविजोगमें लग्नेस्मात्र
नारी २५ रंध्रस्थानस्थिता वास्थिर भवनगताः शुक्रवागीशसौम्याः
क्रूरलग्नकर्मलग्नांभवतिहिनियतंकारकाख्यभावाः वाल्येदुः
खीनरःस्यान्निर्धनगृहपतौलाभयातेसुखेस्यात्पश्चापायेस्व
मायुःशुभखगसहितेदीर्घमायुर्नराणाम् २६ कुर्य्याद्दीर्घमायुरी
हेशाःखलखगयुगारिंध्रोत्यसंस्थोल्पमायुःस्वेलग्नाधीशयु
क्तोनिधनभवनेपापस्त्वल्पमायुःप्रयातेः रंध्रस्थोवाचिरा
युस्तदनुरविभेवातत्रतद्वच्छयेशः कोशस्थोनस्थिताश्च
तनुधिहिमनजोवैरिवानतस्कराःस्यात् २७ ग्रायुदेहा
धिनाथौनिधनरिपुगतौहीनवीर्य्यौप्रसूतौ संगतासेकी

पुत्रोमानवोमानशीलः ३३ लाभेकेंद्रत्रिकोणेतनुनिर्धनेनभैः
स्थानपासंस्थिताश्चेद्दीर्घायुःपापखेटैःपणफरहिबुकत्रिस्थिता
मध्यमायुःहीनायुःप्रोक्तमेतत्यदिजनुषिनराणांसुखदायुष्मान्म
स्थारंध्रस्थानस्थितानांतनुपतिराठांनस्वामिसूर्यात्मजानाम् २४
योहीनस्तद्दशायुःस्वपनिजभवनेधर्मकामारिजेषाश्चेत्सु
लेषांदशायांवहुलवलवशाद्धर्मवुद्धिनराणाम् हानिः
२ स्यान्यथारौतनुनिधनपतीभानुपुत्रेणयुक्तौस्यातांस्वामी
नुनाचेत्तदनुचशिखिनातद्दशायांनृणांस्युः ३४ यानैर्यस्त
त्रसंस्थोयदिभवतितदायानहेतुर्मृतिःस्याच्चौराकृत्स्वेणचिं
तानवमभवनगोमाग्यजातातिविधेया व्योम्नोमूपात्तमध्या

R

नास्याद्दमीयां प्रचुरवलयुतोयोधिपस्माद्दशायां लब्धिस्थांसुदशा
यामथयगुरुभृगुजौ वाहनाधीशयुक्तौ केंद्रेलाभेत्रिकोणेलग्न
गुरुकवियुकवा द्रूनेस्थानगोवा भाग्याधीशःस्वराशौभवतिन
रपतिवाहनन्महनोर्धाः ३१ कर्मस्थेनेत्रचिंतात्रिकेभेवनगाते
सौख्यंचिंतामहीजेवागीशेयानभूषावसनद्रूयभवाचामरछत्र
चिंताप्रालेयांशौसितेस्यादयमंदनगतेवाकुतौपुत्रचिंतासंता
नस्थानयातेहिमकरतनयेवुद्धिजाप्यत्रिकोणे ३२ मौर्तिडे
तातेवंघोरयस्सतनवमद्यूनगोदाने वेजेयात्राचिंतानराणां
मथनवमस्थितेपुत्रजावासवेजौ कर्माधीशोविवीर्योयदि
जनुषितदासर्वकर्मास्पदंनोगेहस्थीयेयदासौसुभविहस्ता

संपदः हीनः

वसनहयमत्कर्माणं प्राप्तिश्चिंतास्तासमस्तानेखिलानांव्ययनिधर्मांसरू
त्कलापाणां विधेया ३६ लग्नस्थेरिपुनाथे भवतिसवचनो मानवोरू
पवानस्वर्णकारपणे बुद्धिवृद्धतरपश्चवान् ग्रामयुक्ताःसदास्यात्द्य
म्नेतीर्थाभिलोकीव हूलवेष मतिःक्रूरयुक्ते चपापीमिथ्याकोशांतकृ
त्स्यान्नियतमिहत्नोहेयमेवंस्वधीभिः ३७ हृद्यैःपद्यैर्गुंफितेस्फूरि(
तेऽथेलंकाराख्येजातकेमंजुलेस्मिन् भावाध्यायःश्रीगणेशेनवं
र्यैर्दैवज्ञैर्युक्ताःशैलरामैःप्रणीताः ३८ इतिश्रीजातकालंकारेभावा
फलाध्यायोद्वितीयः २॥ सरूपाधीनायोगाःसदनसदभिधानाज
निवतात्ततोयोगाधीनंफलमितिपुराणैःसमुदितम् अतोवक्ष्येयो गा
न्सकलगणकानंददजनकान् शुकास्याद्दुद्धूतं मततमिह विलोक्या
स्थिरुचिरान् कृ नेशःश्रीगणेशःश्रीवीर्याःसुतैर्नवम्गतोमानवोम
वं राशिस्था·

जा॰ लं॰
१

14

सुवान्वैराशीशेऽस्तंगनाथे रिपुनिर्धनगेहेऽब्जे सगेऽदुर्बलाः स्यात् ॥८॥
मंदे घूर्णे नाथा खलखचरयुताः स्यानकेन्द्रापि संस्थातैर्दृष्टाः स्यात्तदा
नी परपुरुषरता सुंदरी तस्य पुंसः २ ध्रातस्थानस्थितौ चेत्कुजवि
धू सहितौ वा र धूनाधिनाथौ स्यातां यस्य प्रसूतौ भवति खलु नर
स्तन्मजातस्तदानीम् कापि स्थानं स्थितौ स्तः कलत्रखगायुतौ भा
ग्यपघ्राधिनाथौ चेद्देवराक्रूणा वा तदन चशिखिना संयुता वन्
जाताः ३ युतौ मंदेन भूहूदर्थ भावत्ति विंदा वेश्यतौ भास्करेण
तत्रजाता कुजेन्नाऽस्तु रपतिगुरुणा मंदेवा प्रसूतः दैवे शोज्ये
सपापौ मदनरिपुधनास्थानगौ चेत्परस्त्री गामी ख्यो मैत्रिपौ स्तः
गगनभवनगौ तत्तत्त्यिन्यारतः स्यात् ४ स्त्रीशाःपापयुक्तौ धन
सदनगातस्थेन तदा सज्जनस्त्री संयुक्तस्तपि तासारवः ता हगयु

१

कलत्रकलत्रात्मकष्टी नरः स्याद्दारांशे भार्गवो वा यदि रिपुगृहयो मत्स्ये तौ।
गान्त्यरखेटैः ॥८॥ दृष्टे चेद्भूतशोफीतनयरवेरा सहिता मीनकर्कालिभा
वोल्लूजाकारं भिरं स्यात सर मगदकरात्कुम्भ एवं राहुणा स्यारिपुस्था
नस्थिता म्बेद्विविधपत्तिगुरुगृहतरोगी निताते मृम्बि मीतिं उपुत्रो
व्ययेभवनगतो शत्रुगो स्याद्वा वृणी स्यात् ॥९॥ मेषे मीने कुलीरेत
दनुचमकरे वृश्चिके मंदचंद्रौ स्यातां तौ कुविनौ चेन्नृवृमभवनगौ
मानवाः स्याच्च खण्डः लग्नस्थ्यपुपापतौ दुर्दिनमणितनयं मृम्बिनो
हूनदृष्टावुच्चाद्दीनो नरः स्याद्दिन विघुविरे मृम्बिजे चेत्तपेचे
त ॥१०॥ प्राले यांशोत्तनुस्था गोगौस्यद्नगे स्वाधिकारे केन्द्रे नोरदृष्ट
स्मिन्नामरदृष्टा हि मकरे ॥ भुवा बुद्धि पुकमानवास्यात्। पपी
सनेनुमरणौ केतनु नितयगातेऽ ॥ र्ह्ह्रे उस्नेनुपपापो चेद्दि

न
रा

ताः कामशत्रुसदना यदि कोशास्यां स्ताद्दद्वे वक्रत्वमिति विविधं मातृपत्नीश्व
पित्रोस्यानेशः कपिमावेत तनुपतिसहितास्चेत् पुमानन्यजातः ॥ लग्न
धीशेंदुपुत्रौ क्षितितनयनिशानायकौ क्वापि संस्थौ युक्तौ स्वभौ नुना
वा भवति हि मनुजा केतुनाश्चेत् कुष्ठी स्यादिति भौमयुक्तास्तदनुश
नियुतौ रक्तकुष्ठी स्यात्कुष्ठी सौं कालग्नाधिनाथो व्ययरिपुनिधन ।
स्थानगः पापदृष्टः ६ स्यश्चंद्रे लग्नडोजलज इह युतौ गंधि
शस्त्रव्रणः स्यात्स्वमित्रक्षेत्रेऽपि तं हि मकरतनयेनाथ जीवेन रो
गः क्रामोद्भवः स्यात्तत्क्षेत्रे गुतनययुतो नृपास्यो गदः स्याच्चौरा
द्भूतो त्यजाद्वा यमशिरवित्तमैत्रामेकयुक्तत्वधीशः ७ चंद्रो मेषे
वृषे वा कुजशनिसहिताः श्वेतकुष्ठी सरोगो दैत्यैजारेंदुमंदास्ति
मिभवनगताः कर्कटालिस्थिता वा रोगे सौख्येन हीनः परम

पारदारीपुरुषः

जनकलहं कृतघ्नं गेस्वधिकारः हीनः भौमे वपुष्मान्नरमपुधिरं

तसीहृष्णमा व्यसनं नम. १४ पसो कामहह्याधरं णीविधुंसुतो

चेन्मिथःस्यात्तदानी मृज्ञाकारोथचंद्रशनि रविमुहिजौच्चेत्प

शीतस्त्रावः ८

श्यति शीततःह्नीणैः प्रालेयभानोर्धरणिजसहिते पापभेमृत्युखरः

वावाली नः ८

स्यान्क्षितिस्थेघूनेरह्य ह्याद्रि मकरे तनयोवाससवे जेप्र पश्येत् १५

द्रासासक्तः सभौमे हि मकर तनये स्याध्रु भंदे कुजस्तो मंदर्देवा

पंडितः ५

केंद्रहीनोनरपति विदुस्ता रजनीको विदा स्यात् पश्येत्कव्यसि

राजप्रसन्नः ५

तांस्तुर्यये क्लिंपरि पुंसान गोविस्मयालं दिप्रवाकमृतिमा

न्स्यात्कुजवृषभशशिनोवीर्यवलखेटयुक्तः १६ स्तुकार्कौ घूनयातौ

गानिनिलंब गोमान वा पुस्त्वनास्यात् कामान्तामंदरस्यौकवि

धरणिसुतः तद्वदाशा वुयातौ कौभारौनवदिंदोर्नमोस्र रवि

हीनाक्षयशशितनयोमूर्त्ताविपीडतोवा ११ लग्नस्थेवाहिते
योतदनुरविशनीक्रूरदृष्टोरिपुस्थानेकर्षेचैकभागेभवतिग
तिमतिर्हिहीनोऽशुमानानाम तिग्मांशोवैरिनीचेखलुविरमा
पुतेलग्नेयोगेसूर्येस्त्रीहृन्नोनीवाकौतौवामूर्तवतिहृदिनरःकु
क्षपितीसकंपः १२ दुष्टैर्वापीडितःसन्नथकुजरविजौवाकौ
तिवंधुसंस्थोहृद्रोगास्यान्नराणांव्रणेदुहनियतंक्लेशकारी
पातालस्थोमहीजेस्तनयनिलयगाःसूर्यविसिंहिकेयाःरंध्रस्थो
मानपुत्रोयदिजननविनदास्यान्नरोदुःखभागी १३ लग्नंपृश्यो
न्निजगृहेयदिधरिणीसुतःसंस्थितःकातरःस्याच्छायासूनुर्नभ
स्थोयदिनिधिजननंदृष्टदन्नापिवाच्यम मूर्जौमूमीतनजेस्व

समावीतयदि पुरहगो वास्तुधांशा वदृश्ये चेदर्दे संस्थितें कोभवति जनवतो नेत्रयोः क्रूरयुक्ते पश्यन्नीएवं चंद्रं यदिमृगतनयः सूर्यजः पश्यतोऽसौ कुःस्थेत्वको चेन्द्रोन भस्यो यदि मदनगतौ वीक्षितौ पापखेटैः २१ सान्नं चास्य नेत्राश्चदनु तनुगतेः सूर्यजे वादिपेशं पश्ये द्वाचस्पतिश्चेदृष्टि रक्तक्लगरुःकाणाद्वग्माणवःस्यान् विज्ञायातिग्मभानोः क्षितिऽवचपुरो भागगो हेऽन राशौ सौम्ये चिह्नं दशिश्यादपवपुषिलये भार्गवे क्रूरहष्टे २२ नेत्रे पीडाम्बुपातात दनुशशिकुजा वेकभागे यदीक्षो चिह्नकिंचि तदानीमदृव लवशतोद्ददृष्टमेवं क्षयीभिः मार्तंडे रिफयाते तदनुनवमगे वारवालाद्वे दृष्ट्ये वास्यानमनस्त्रीस्वविकलनयनाः सूर्यजैर्व्याधियुक्ताः २३ चंद्रेषष्ठेदयस्थे दृष्टे कहदूगतास्यौ भानुः प्रपश्येदितं लग्ननाथे

सुताद्रास्कंजीनीरपापीतद्धकामासादिंसात्तुघसिततशनियःस्वर्ज्ञगोमार्गवेहि
१७ प्रत्येपांशोःसितान्हादिनमणिंतनयस्ततसुरोमागवर्तीमस्नौचचेद्र
सुक्रौयदितरश्मिर्हतेपश्चतस्सौसःस्यात् शेफस्क्षेदोनराणांमयत
मस्तेतेमःशनिकेंद्रार्कयुक्तेरहेकोयोडंपाभ्यांयदिदिवसपतेस्वोपरागो
ज्ञतद्वत् १८ यातेवक्रगतेर्ज्ञजनुषिभृगसुतेमानवस्तोषदायीसी
मंतिन्यारतेःस्मान्नस्वल्पमदनंगोभार्गवेलग्ननाथ्याः पश्यंत्स्वेयाल
यस्थोयदिरहूसितदाकामिर्तोषदातानसादेवंहिमांमुदिनकर
सतयुक्भौममतास्वैस्वस्वैवा १८ नोलीयुक्तेणायुक्तः प्रथमस्तरगुरु
लेमन्तः वक्रियोपिकामाधिकंनराणांजनयतिनियतंपापदृष्टो
विशेषात् कावोस्त्रीपालस्थोतदन्नमिथुनगेकामवान्मानवास्यान्न
तौसमाशुसूनोधनुषिचवृषमेचेतुमानल्पकामाः २० मंदेनको

राहुर्यमो पापयुतौ ऽजे घातिकलत्रवान्स्यात्तुलाजे शनिसहितौ सिंहके येच
सूर्येह्यब्दस्येत्तद्दे वशनिरिपुगृहे पौरिक्षयात्तौ खलाख्ये हि सौ तदन्त
दानी रविविविधुर विजौ वैरिं ध्रालयस्थाः ३७ सादानीः पंचशा
खेतदनु दशमगे सूर्येन्दुनौ सिताद्ये क्लीबास्यात्सूर्यसूनो व्यय
रिपुगृहे गो युक्तः क्लीबरूपः पशेसूर्यो लयस्थौ मदनभव
नगं मूमिसूनं मुखोमृत्युकीका ... कर्के पदि मगेहा
यामेय सिंहमूलिनके २८ अन्योन्यं पश्यतःस्वतं रगिहि मक
रौतनैन्नजौमियो वा ... नुःपश्यतीनं समम भवनगतं तंगचं
द्रौ यदीजे ऊर्जे युग्मराशौ हि मकर शशिजो ... तेन हितो चेत्तु
राशौ लग्नस्थौ तदन्त हि मकरे क्लीबयोगाः षडेते २९ आयुः

क्रियभवनगतोमानवोवामनाःस्यात् कौशैपीयूषभानुजलचर
गृहस्थाःसौरिणासंयुतोवामार्तंडे सिकेद्वेयदिभवतितदादद्रु
वान्क्रूरघास्यात् २४ दृष्टेक्रूरैर्नसौम्यैर्यदिरिपुगृहयेचोडुपेक्षी
हृद्वान्स्यादेवंकामौनाथेनदनुरविसुतातृयेगोनष्टदग्धाःक्षी
णहीनाथेदिनकरतनयेक्रूरनिपीडितेषुसौरव्यानेमानवा
वाःस्यात्तनुसदनगतेक्षीणवान्दृष्टिहीनाः २५ क्रूराकेंद्रालय
स्थाःपुष्टिचविकलाःकेंद्रगोपुष्यवीतो किंवाल्गतेप्रपष्येतर
कविंनितनयोभ्रोणिभागेक्रूरहीनःकाव्यापार्तालपापीहरप
तिगुरुणाकापियुक्तोर्कसूनुःसौमौवारोहिणेयोभवतिहिवि
कलाङ्गोणिभागेगाहीनः २६ क्रायुःपुणाधिनापौयदिखलखच

जा॰सं॰
१५

जनीयम् शुभाशुभं जन्मनि मानवानां फलं समस्तं प्रविचार्य नूनम् ३२
हृद्यैपद्यैर्गुंफिते स्मिन्नितो वै लंकाराख्ये जातके मंजुलेस्मिन् योगाध्यायः श्री
गणेशेन वर्य्यैर्वृत्तैर्युक्तो रामरसैः प्रणीतः ॥ इति जातकालंकाराख्ये यो
गाध्यायः ३ अथ विषकन्यायोगाः भौमजश्चेत्कृत्तिकायां शततमिष्वज
तथा रुद्रे मंदारवारे भद्रासंज्ञे तिथौ या किल जननमियात्सा कुमारी
विषाख्या: लग्नस्थौ सौम्यखेटावशुभगगनगौ द्वेक क्रूरौ स तत्तो द्वौ विरिक्ते ।
जायातौ यदि जनुषि तदा सा कुमारी विषाख्या मंदार्के वाद्दितीया यदि
तदनु कुजे सप्तमे वारुणर्क्षे द्वादश्यां वाह्नि दैवं दिनमणिदिवसे यज्ञ
निःसा विषाख्या धर्मस्थो भूमिसूनुस्तनुसदनगतः सूर्यसूनुर्जदानी
मार्तंडे सूनुयातो यदि जनुषि समये सा कुमारी विषाख्या २ लग्न ।
दिं दोः शुभो वा यदि मंदपत्तिर्द्यूने पापी विषाख्यं दोषं चैवान्यप

वधवीदेवतार

स्यान्नोपयाते चरत्रिस्तुत युते भगौ वेवान्तकोपात्काव्ये भौमेन युक्ते कु
जभवनगते मन्निजा मुष्कवृद्धिः सोमदेकाव्यचंद्रोसुरपतिगुरुणा
सूर्यजो नापरस्ष्टोन्ननं स्यान्मानवानां नन्नु विकिलजला मुष्क
वृद्धिः निततांतं ३ः क्रूरैर्दृष्टविलग्नेस्तविकत्तरदृनाचापगो मेष
संस्थे खेटैः पापलग्ने धनषिगे वित्तपालोकिते क्रूरखेटैः धर्मोर्थी
त्सूत्सजस्याः चपदिखलखचरावंधभाकपूर घाः स्यादेवं लग्नेकि
ये वा धन्नुषिगे वित्तपारन्निजं वंधनं नुः २१ दुर्गेषिद्ग वेश्मे
निभवनगते मानवोवि महेस्यात्ट्हेष्ये षीशे वुधेर्नेतदनु
मकरगेतद्दृक्त्रायकाव्ये केंद्रस्थेतेन युक्त्स्यादथ कविरविजौ
स्वीयहद्दायुतौ चेत्तद्वच्चंद्रेंत्यभाते तनुस्दनुगते चाननेस्याद्वि
गिंधि ३२ एवं महाणासदसत्फलानां योगाद्विहृसौरनुयो ।

जा॰ ते॰

१६

याघेलग्ननाथेवयुक्तिश्चशारदांशस्थितायुर्नराणाम् २ सौम्या
केंद्रेयातांवपुषिसद्गस्थलग्नातोवासधांशेराशयेस्मिंलग्नं
न्मन्यग्रनचरैःसंतैर्विलसराणाम् यातास्थलत्रिकोणेमूम
नगूनचराःसौम्यस्थगेस्वरेव ज्येलग्नाधीशेतिवीर्येनगगन
वर्षसमाःस्थलपमायुरनराणाम् ३ सौम्यांकेंद्रेतिवीर्येय
दिनिधनगृहखेटहीनेसमास्यात्रिंशत्सौम्येदृष्टेलंचे
द्गानहिमकरेसंयुतापोस्वभेचित् सौम्यांशेचामरेज्ये
मुद्रिनयनेमितःस्वदृगोलग्नगोवांशेदेदूनेमध्येद्गन
रर्त्मिनंत्रकोणगासन्नखेटाः ४ कीटेलग्नेस्वरेज्योयदिमवति
तदृश्वाष्टलुलांलग्नेशोघ्यवांगनाथेनिधनमवनगोकू
रदृष्टेथिहस्तः लग्नाधीशग्छनाथोलयमवनगतौ

त्वंतदनुनियतंहंतिवैधव्यदोषम् ३ स्थैर्येपंगहस्थैःसमेति

भिरखिलंयोगजातंहाणमार्यार्यानुमत्यामतमिहगदि

तंजातकंज्ञातकानांहृद्यैःपद्यैःगुंफितेसूरिलोखेलंका

राख्येजातकेमंजुलेस्मिन्कन्याध्यायःश्रीगणेशेनवर्ण्यैर्वृत्तै

र्युक्तोवह्निसंख्यैर्विख्याख्यातः ४ इतिश्रीजातकालंकारेविषकन्या

योगाध्यायःचतुर्थः ४ आयुर्मूलंजन्मिनांजीवनंचाराजीवण

स्वच्छेवएवंप्राहुःपूर्वमाचार्यवर्यैस्तस्मादायुर्दायमेनंप्रव

क्ष्ये १ लग्नधीशोतिवीर्योयदिस्यमविहगैःवीक्षितःकेंद्रया

तेर्दत्तेस्यायुःस्वदीर्घंगुणगणसहितंश्रीमतंमानवानाम्

सौम्याःस्वीयांशयस्याजनुषिचरजनीनायकंस्वीयतुंगेवी

३च राशे

26

जा॰लं॰

१७

27

शोगेंसे पूर्णे चकेंद्रे सुरगुरुर्भृगुजौ लाभगौ ज्ञे परायुः शुक्रे
नीचे तनुस्थे निधनगृहगते सौम्यदृष्टे सुधीस्थे जीवो केंद्रे
शांते स्यादथ तनुगृहपे छिद्रगे पुष्करे ज्ञो वागीशे वीर्ययु
क्ते नवमभवगाः सर्वखेटाः शतायुः ८ कर्कांगे चंद्रजीवौ स
हजरिपुभवे तौ कविज्ञौ च पूर्णे केंद्रे चंद्रारमंदा गुरुभव
नगताश्चाकतौ लग्नपाते व्ययस्थाने बुधेशोष्टशरगजेका।
लितं स्यान्नराणामायुः ९ क्रूरा सौम्याश्च याता उपचप
गृहगाः वानराकंटकस्थाः सौम्या व्योमांकसंख्येयदितपन
कुजौ रंध्रगौ नोपरायुः केंद्रे लग्नेशजीवौ नवस्तु तनिधने
कंटके नो खलाख्याः संपूर्णं पापखेटा यदि गुरुजलगा

वृत्ते च विंशति १३ क्रूरे दृष्टेंगनाथे यदि शुभविहगावीर्यवंतास्सुधां
शुःसंस्थासौम्यागणे चेद्गुणमैनिलुल्लितं रंध्रगे मध्यमायुः स्याच्चंद्रा
द्दृष्टिपापैरपतपनस्थे नेभ्रंगलग्नस्तच नाथे रिष्फेस्तं रंध्रनाथे य
दि वलरहितेकेंकपञ्चा नासला १४ कर्केगोस्तप्रसंतोरवलवि
हगयुते पुष्करस्थे द्विजैरोकेंद्रयाते स्वरेज्येशृर विशिखस्मितं पु
क्रूरैर्नीरपापीसौम्यपीयूषभानो वैयनिधनगते देहगेहे कवी
ज्ञौ वे केंद्रे वो भवांगे व्ययरिपुनिधने तन्नानाथ्या चचंद्रे १५
शस्त्रैशैलनाथे भृगुजगुरु शरमितं स्याद्वयोसौम्यखेटाः रंध्रेनादे
हनाथो व्ययरिपुनिधने पापयुक्ते बलिष्ठे रांधःराशीशोलग्न
नाथो दिनमणिसहितो भस्मगो वाकृतिस्थे नाके केंद्रे बलिष्ठे रा

जीवे भागे च सौम्याः १ युग्मं त्रीशोगतावाथ्यं धनेगृहगास्वे कुमाः शीत
मांडसंपूर्णे लग्नपापीशं तन्मिहृजननाविंडि रामदिरं स्यात् लग्नेशो
सौम्ययुक्ते वपुषि च वपये रंध्रेगे नान्यदृष्टे विंशत्कें दूलयेशे वलवि
युजित्तथा लग्नपे विंशदायुः १२ इंदूवापोल्किमस्थे तदनु तनुपतौ
निर्बले पापदृष्टे दंतास्तुल्यं ततोर्कैः खलखगविवरे लग्नतोजौविं
संख्यं रिष्फे केंद्रे स्तुरेज्ये गुरुरिपुसहिजे स्यात्सपापेंग नाथे रामा
द्वं कर्क लग्नेकुजनहिमकरौ केंद्र रंध्रगाहीनम् १२ रामादंस्यल
ग्नेशे वपुषि च निधन सौम्यहीने खवेदा लग्नेशोरं ध्रयाता वपु
षि निधयः स्यान्नृणां वं णां संख्ये नक्रेतिगमांशुमंदौ सहजरिपुग
तौ कंटके रंगनाथे पाराचा रांद्वि संख्यं तदनु शुभखगाः शाल

जा॰ लं॰
१९

रायो लिमस्योदिनमणिजविधूवैरिरंध्रायंस्यौ तुल्यं कामं कुशैः स्यादघघनमलगौरिष्फगौपापखेटैः १८ हीनो स्वर्भानुनावा यदिहिमसहितस्याद्ययान्नेत्रैप्रमाणं केंद्रस्योस्सूर्यमंदौ यदि वपुषि कुजः पुष्पवाणांकुणास्यात् प्रसूकेंजवागपातो तनय भव नगौ भौमपापाश्च नायुर्जन्मेशः कर्कलग्नेखलखगसहितौ स्वे क्षितांःस्यादनायुः २० यस्तं प्रोक्तं योगजं पूर्वमायुर्होरापारावारगम सैः तस्मादायुःसार मत्र क्रमयेन त्युण्णचार स्तोकमाजो नराणं २१ वला वालं विवेकेन पुष्करालयशालिनाम् समनोमिरिदं देशं फलंध मंदीदिशालिनाम् २२ हृद्येः पद्यैः गुंफितोस्सूरि तोषे लंकाराखेनातवे मंजलेस्मिन् आयुर्ध्याः

युः वपुषि दिनपतिः शत्रुभौमा वित्तस्थेन १६ वागीशो हीनवी
र्यो व्यये तनुजगते यामिनीशे खशैलाः घर्मैः सर्वे परायुः स्व
तनवमगतैः केंद्रयातैरशीतिः क्रूरैः क्रूरैर्दृष्टियातैः स्वतनवम
गतैः सौम्यखेटैः सवीर्यैर्लग्नेशे स्वात्यपरायुः स्वतो भवनगतैः ब
ह्निरायुर्नराणां १७ सौरर्दृष्टस्यापि सम्भागे यदि वपुषि गते चान्य
भागे च केंद्रे सौम्यैः खेटैः स्वोत्तस्याद्वरसः सहजेस्तु खस्यास्थिरायुः
समस्तैः लग्नात्मात्रेयमानो निधनसदनयोरेषु केंद्रेषु विं
शत् केंद्रे सौम्यान्तहीने यदि मतमवनेकश्चिदास्ते खरामाः
२८ दीप्ते प्रालेयभानौ यदि खलखचरो मूर्तिगो मत्तनाथाः
केंद्रस्थो लग्ननाथो निजबलरहितास्त्वष्टवैं तु संतदायुः सौम्यैः

जा॰ले॰
२॰

बलवान्द्रव्यवान्संग्रही स्यात् मूर्त्तीशे कामयाते मदनेसदनपे
मूर्त्तीगे तातसेवी लोलस्त्रीजो गनायां भवति हि मनुजः सेवकोश्या
लकस्य २ अंगेशे रंध्रयाते निधनपदमियाद्रूपतेलोकितो वा दे
हाधीशे शुभस्य शुभभवनपतौ देहसंस्थे विदेशी धर्मी सत्को
नितांतं सुरगुरुभजने तत्परो राजमान्यः ४ कर्मस्थे लग्नना
थे गगनभवनपे लग्नगे भूपतिः स्यात् ख्यातो लोके च रूपे गुरुभ
जनरतो लोलघोद्र व्यनाथः लाभे शैलग्नयाते तनुभवनपतौ
लाभसंस्थे स्तुकर्मा दीर्घायुः हो नाथास्तु भवि भवयुतः कोवि
दो मानवः स्यात् ५ लग्नेशे रिष्फे नाथे व्ययसदनगते लग्नपेस
द्वेशा तुःकुब्धाद्वीनो नितांतं तेरूपपणतर भति द्र व्यनाशेति लोलः

याश्रीगणेशेनवर्यैर्वृत्तैर्युक्ताःस्वर्गासंख्यैःप्रणीताः इतिश्रीजातका
लंकारेआयुर्दायाध्यायःपंचमः ५ अथव्यस्तभावफलम् लग्ना
धीशेर्थगेहे धनभवनपतौलग्नपातेर्थवास्यादुष्टाचारप्रवीणः
परमसुकृतकृत्सारभुग्भोगलीलः भ्रातृस्थानेंगनाथःसहजभ
वनपेलग्नयातोल्पसत्वः सहृद्भूराजपूज्यःकुलजनसुखदोमा
नपन्नोगुणयुक्तः १ तुर्येशेलग्नपातेतदनुतनुपतौतुर्यगेस्यात्क्ष
मावान् तातात्ताराजकार्यैःप्रगुणमतियुतःसद्गुणैःस्वीयपत्न्याः
लग्नस्थेसूनुनाथेतनुजगृहगतेलग्ननाथेमनस्वीविद्यालंका
रयुक्तोनिजकुलविदितोराववान्स्तानशक्तः २ षष्ठेशेलग्नपाते
तदनुतनुपतौषष्ठगेव्याधिहीनोनित्यंद्रोहाभिसक्तोवपुषिसु

एणुकजराधिपसभाप्रभासंप्रभाकवीन्द्रकुलभूषणंजगत्सा
ख्यविक्रोविदः भारद्वाजकुलेबभूवपरमंतस्मात्सुतानांत्र
योज्यायांस्तत्रभवहूदूरातिलकः श्रीसूर्यसूरिर्बुधः श्रीमा
न्सर्वकलानिधिस्तदनुजोगोपालनामाभवच्छ्रीमान्देवविद्
द्वांवरस्तदनुजाः श्रीरामकृष्णोभवेत् २ शाके मार्गणरा
मशायकधरासंख्येनसंख्ये तथामासेच ध्रपुरे सुजातकमिदंच
क्रे गणेशः सुधीः कुंदालंकृतिकाव्यनाटककलाभिज्ञाशिवा
ध्यायकस्तत्रश्रीशिवविन्मुदे गणितभूगोपालसूनुः स्वयम्
३ येपठिष्यंति दैवज्ञास्तेषामायुः सुरवंशिवान् भूयात्केरवकुं
दामास्तकीर्त्तिसर्वतोदिशाम् ४ दृष्ट्वे पर्येर्पिफितेसूरितोबेल

इत्थं तातादिकानामपि जनुषि तथा खेचराणां युतेर्यं वाच्यं होराग
महार्णस्तदनु तनुपयुक्‌ मार्गवेराजपूज्याः ६ एवं स्तमत्यास्तु फल
प्रबोधं श्रीजातकालंममनोहरम्‌ वक्ते रनंतमामितैर्निवद्धं मया
मुदा४ मुदे दैवविदां रम्‌ ७ पुष्करालयवशागुणसारा जातकोक्ति
रमल्लेव मराला संसृताविरहितां मवतां मे मानसेत्ति सरसे स्तु
कवीनाम्‌ ८ हृद्यैः पद्यैः गुंफितेस्मूरितोयेलंकारा खेजातके मं
जुलेस्मिन्‌ भावाध्यायः संप्रणीतः स्वव्रतैर्युक्तो ह्य मितिः श्रीगणे
शेनस्पष्टः ९ इति श्रीजातकालंकारे भावाधिपव्ययफल
लाध्यायः षष्ठः ॥ श्रीमद्दवनि मंडले गण्णकमंडलीखंड
नः श्रुतिस्मृति विचारमतिविबुधमंडली मंडनाप्रचंडता